

reperit stratagemate, domino suo sceptrum attulit. — Cum Xerxes magno sumptu pontem conjunctis navibus mari imposuisset, ut ex Asiâ in Europam suas trajiceret copias, sæva tempestas quæ repente coorta est, hunc dissolvit. Quo audito, Xerxes tanto percitus est furore, ut ulescendæ istiusmodi contumeliæ gratiâ, in mare binos compedes, quasi ad illud vincendum, projici, istique trecentos flagellorum ictus infligi jusserit. Nec satis, omnes qui operi præfuerant, jubente rege, obruncati sunt. — Milo nactus annosam quercum cuneis in eam obnixè adactis semiapertam, putavit se adhuc eum esse qui manibus ex toto finderet. Cuneis autem ipsius conatu solutis, apprehensæ ejus manus duabus arboris partibus iterum inter se junctis adeo constrictæ sunt, ut cum sese exsolvere nequivisset, a lupis voratus fuerit.

III. — MORÇEAUX CHOISIS

Thème 229.

Quadráginta Sebastæ martyres.

Inter martyres qui, imperante Licinio, passi sunt, nulli sunt clariores quàm ii quos vocant quadráginta martyres, qui, anno ferè trecentesimo decimo tertio, Sebastæ Jesum Christum professi sunt. Erant autem omnes ætate florentes, pulcherrimâ specie, strenui, belloque admodum inclyti. Ubi primùm certiores facti sunt ab imperatore jussos fuisse milites diis sacrum facere, ab aliis secesserunt, atque impavidè denuntiaverunt se nolle idololatriæ fieri participes. Comprehenso adducti sunt ad judicem, qui imperatoris mandatis parendum esse illis denuntiavit. Audacter cuncti responderunt se christianos esse, atque ad extrema patiendâ paratos, potius quàm a sanctâ suâ religione deflecterent. Judex frustrâ conatus ut illos promissis suis alliceret, aut minis formidie percelleret, jussit eos flagellis unguibusque ferreis concidi, catenisque onustos conjici in carcerem. Ibi diu manserunt, nec indè exierunt, nisi ut ad prorsus insolitum ducerentur supplicium. Cum enim algida regio sit Armenia, hiemis tempore, judex jussit illos planè nudos per noctem præfrigidam in stagno glacie concreto exponi. Simul balneum calidum in proximo parandum curavit, jussitque huc illico transferri illos, qui, aspero fracti frigore, promitterent se diis sacrum facturos esse, ut vitæ suæ consularent.

Thème 230.

De martyribus sequitur.

Martyres vestibis suis alacriter depositis, invicem co-

hortabantur, dicentes unius noctis spatium felicitatem æternam sibi pariturum esse. « Quandoquidem semel « moriendum est, adjiciebant, moriamur ut in æternum « vivamus. Ne dubitemus Dei gratia vitam profundere, « cujus periculum quotidie adeunt tot milites, principi « mortali ut serviant. Nobis quàm turpe foret, ad tuendam « veritatem, id non posse pati quod scelerati homines in « suorum scelerum pœnam inviti patiuntur! Quadra- « ginta in stadium ingressi sumus; fac, Domine, ut « quadraginta coronemur. » Eorum preces exaudivit Dominus, inopinato autem more. Namque magno cum dolore viderunt ex suis unum animo deficientem excedentemque è stagno, ut in balneum calidum properaret. Illud autem eis fuit solatio, quod in istius locum alter extemplo suffectus est. Ibi enim stabat custos ad ignem se calefaciens, dum certamen desineret, in balneum calidum daturus aditum si quis animo deficeret. Illi patuit stupendum sanè spectaculum : angelos scilicet vidit è cœlo descendentes distribuentesque præmia fortibus illis militibus, excepto uno qui dolore fractus est. At ignavus iste non modo scelere suo animæ vitam abjecit, sed ne corporis quidem vitam servavit; namque ubi primum attigit aquam calidam, expiravit.

Thème 231.

De martyribus sequitur.

At custos, cum tam mira vidisset, ut aspexit miserum deficientem atque ad balneum properantem, statim vestibus depositis, locum ejus occupavit inter martyres, cum eis se christianum esse clamans. Sic eam quâ indignus ille census fuerat, hic retulit coronam : terrifico isto exemplo percussus fortissimus quisque intremiscat, discatque indesinenter orare, ut nulli debitam perseverantiam à Deo obtineat.

Ubi illuxit, cum adhuc spirarent, bacillis comminuta omnium eorum crura fregerunt. In eo supplicio mortui

sunt omnes, præter Melithonem, natu minimum. Quem cum præsens mater ejus, fractis cruribus adhuc viventem vidisset, naturæ sensum fide superans, sic cohortata est : Fili, paulisper sustine, ecce Christus ad januam stat adjuvans te. Cum vero reliquorum corpora plaustris imponi cerneret, ut in rogam inferrentur, ac filium suum relinqui, quod speraret impia turba puerum, si vixisset, ad idolorum cultum revocari posse : ipso in humeros sublato, sancta mater vehicula Martyrum corporibus onusta strenue prosequebatur : in cujus amplexu Melithon spiritum Deo reddidit, ejusque corpus in eundem ceterorum Martyrum rogam pia mater iniecit : ut qui fide et virtute conjunctissimi fuerant, [funeris etiam societate copulati, unâ in cœlum pervenirent. Combustis illis, eorum reliquiæ projectæ in profluentem, cum mirabiliter in unum confluxissent locum, salvæ et integræ repertæ honorifico sepulcro conditæ sunt.

Thème 232.

Historia pastoris Alibæi.

Adulatoribus diffidens quidam rex Persarum ab aula discessit, et rura et provincias ignoratus perlustrare voluit, cupidus populum diligenter observandi, et in sua illum innata simplicitate agentem cernendi. Dum ista mente revolvit, quemdam spectatissimæ fidei aulicum sibi comitem adjungit; unâ permultos perlustrant vicos. Felices istos vir princeps videt incolas, sexcentis innocuis oblectamentis sincero gaudio sese permittentes, et sinceras apud illos, quas nescit aula, voluptates invenit. Die quadam largam longius obambulando famem obsonatus, humilem cœnandi causa casam subit; illi vilis apposita esca multo suavior videtur quam cibi omnis generis quibus sua instructa erat mensa.

Thème 233.

De Alibæo sequitur.

Quum forte distinctum floribus pratum, rivulo irrigatum, perambulare, juniorem sub umbra rubi pastorem conspexit, tibia prope gregem canentem. Propius accedit: « Juvenis, inquit, quod tibi nomen? » At ille: « Alibæus nomen est mihi; parentes in proximo habitant pago. » Attamen sermo producitur; quo quidem colloquio rex summopere lætus, permulta ab eo audit, quæ ad suum spectant populum, de quibus altum ab aulicis servatum erat silentium. Ad sibi familiarem conversus sese mirari indicat, junioremque secum abducit pastorem, ea mente ut illum in omnibus et disciplinis et artibus, quæ valent ingenium informare, educandum curet.

Thème 234.

De Alibæo sequitur.

In aulam ubi junior pastor pervenit, splendore sibi hactenus ignoto primum obstupuit. Tibiam et pedum et pastorem vestem cum toga purpurea auro distincta permutare, ita mirabilem esse immutationem dixerim, quæ multorum subvertat cerebrum. Qua vero caligine depulsa, serio totus studio incumbit, atque ingenium splendidissimis exornat doctrinis. Sui domini gratiam consecutus, ad amplissimum munus fuit evectus. Quamdiu vixit vir princeps, gratia in dies auctus est Alibæus. Attamen solitudinem recogitans, atque pristini status tranquillitatem, identidem vehementi pungebatur dolore: « O fortunatos, exclamabat, dies quibus ego sincera, nullis fœdata curis et terroribus, lætitia perfruebar. »

Thème 235.

De Alibæo sequitur.

Aulæ voluptatibus minime motus, Alibæus infortunia brevi est expertus. Mortuo seniori principi filius successit.

Extemplo in illum invehitur invidia; illum criminantur quod domini sui fiducia sit abusus, et immensas comparaverit opes. Rex nimium credulus suspiciones de illo traxit. Quum irrita cessisset falsa criminatio, rex illum jubet diligenter rationem exponere rerum quæ sibi fuerint traditæ. Minister paululum sibi temporis concedi rogat, ut cuncta ex ordine disponat. Quo peracto, fideliter admodum minister exponit quidquid sibi fuit creditum. Jam rex indignans torvis aulicos inspiciebat oculis; at forte casus evenit quem ego vobis mox sum evolutus.

Thème 236.

De Alibæo sequitur.

Forte in extrema porticu ferream conspiciunt valvam, tribus validis obseratam seris. Novum ab infensis Alibæo crimen instruitur. Istam expostulant valvam aperiri. At ille, regis ad genua provolutus: « O rex, ait, ne me uno eodemque momento cunctis quæ possideo spoliare velis! Tuo postquam parenti fideliter inservii, quidquid mihi ab illo concessum auferre potes; at unum quod meum est prædium mihi permitte. » Jam gaudio exultabant aulici; regis magis ac magis crescebat suspicio; oblucante ministro, ira percitus imperatoriam vocem usurpat, jussa perfici stat voluntas, arreptisque clavibus ipse valvam aperit.

Thème 237.

De Alibæo sequitur.

Quantus vero fuit principis stupor, quanto pudore suffusi aulici, ubi, aperta valva, et pedum tantum, et fistulam, et pastorem aspexerunt vestem, quæ ibi servata nonnunquam minister invisibat. — « Rex optime, exclamat, pristinae tu vides felicitatis reliquias. Hoc ego thesauro, ditescam, cum a te spoliatus fuero. O simplicia dilecta que fortunatæ vitæ instrumenta! Libenter ego tibi,

rex optime, quidquid mihi a tuo patre concessum trado; quod meum erat quando me huc accersivit, hoc unum servare liceat. » Integritate ministri plane comperta, rex omnem in aulicos suam convertit indignationem. Alibæo, ad primi ministri gradum evecto, et gravissima et occultissima quæque perficienda commisit. Pauper vixit et mortuus est minister, atque suis id unum parentibus reliquit, unde pastorem, se iudice, felicissimam sortem foverent.

Thème 238.

Sanctæ Julittæ martyrium.

Iconii in lucem edita est Julitta: quamvis nobili natam genere, sua eam pietas adhuc multo magis commendabat. Nupsit, peperitque filium nomine Cyricum. Vix sacro fonte ablutum Deo obtulit, ut innocentiam illi hoc sacramento collatam tutam faceret.

Cum edictum adversus christianos evulgari jussissent imperatores Diocletianus ac Maximianus, isti exsequendo præfectus, nomine Domitianus, totus incubuit. Julitta autem suis diffusa viribus, non commisit ut expectaret dum in semetipsam manus injicerent. Ex urbe igitur, imo et e provincia excedere properavit, sequentibus duabus tantum famulabus, filiumque suum tres annos natum secum abduxit. Cum tamen a persecutoribus apprehensa fuisset, filium complectens brachiis, ad tribunal judicis, nomine Alexandri, deducta est. Duæ autem ejus famulæ adeo perterritæ sunt, ut aufugerint. Sed cum animos ex pavore non nihil recepissent, venientes se turbæ intermiscuerunt, ut quid de sua hera ac filio ejus fieret comperirent. Suo de nomine, de sua conditione ac religione ab Alexandro interrogata Julitta, hoc unum respondit: « Christiana ego sum; absit ut unquam idolis sacrum faciam. »

Thème 239.

De S. Julitta sequitur.

Cùm Julitta, aliis de rebus interrogata, idem constanter responderet, judex adeo exasperatus est ut è matris brachiis ad illam torquendam filium abripi jusserit. Nec mora, hanc in equuleo extenderunt tortores, brachiisque et cruribus constrictam nervis bubulis atrociter contuderunt. At infans, cùm à matre abstractum se videret, flere cœpit atque ejulare omnique ope niti ut ad illam rediret. Judex, ejus pulchritudine percussus, illum ad se afferri jussit, ut eum permulceret blanditiis, ejulatusque ejus a lacrymas inhiberet. Suis genibus eum imposuit, admovitque osculaturus. At infans judicis caput tenellis manibus avertebat, satagebatque ut se expediret, ejus faciem suis unguiculis, lateraque suis pedibus appetendo. Impedire non poterant quin in matrem constanter defigeret oculos, illiusque exemplo clamantem eum audiebant: *Christianus ego sum*, nec aliud verbum ex illo elici potuit. Tunc judex, soli suæ rabiei serviens, infantem uno pede apprehensum, ab alto tribunali ad terram afflixit. Hujus insontis victimæ caput ad scabelli cornu allisum est; temporisque momento, quæque proxima loca sanguine conspersa, et cerebro aperta conspicati sunt. Judex, licet furibundus, ipse, non secus ac cæteri spectatores, se tam sævum exhibuisse perhorrescebat.

Thème 240.

De S. Julitta sequitur.

Sola Julitta tam horrendum spectaculum siccis oculis sustinuit atque naturæ affectum fide superans, exclamavit: « Tibi gratias ago, Domine, quod filium meum « priorem me æternâ coronâ redimitum volueris. » His precibus cum comperisset judex quantum mortem Julitta despiceret, magnum ejus animum frangendi spem abjecit. Attamen jussit eam in equuleum rursus imponi, ejus la-

tera unguibus ferreis dilaniari, atque in pedes infundi fervidum oleum, dum præco sic illam compellaret. « Ju-
« litta, tu miserere, et sacrum fac diis; ne tuus sicut
« filius, miserandum in modum ipsa moriaris. » Quas
persequentis minas mulier sancta cum despexisset, altâ
voce dixit : « Sacrum non facio sùrdis mutisque simu-
« lacris; ego autem Jesum Christum unicum Dei Filium
« adoro; mihiq̄ue nihil longius est quàm ut in regnum
« cœleste meum ego sequar filium. » Alexander, planè
devictus hujuscæ sanctæ martyris constantiâ, caput ei
præcidi jussit. Tortores confestim, in os ejus inserto li-
gno, in supplicii locum eam duxerunt. Illa, flexis geni-
bus, dixit : « O Domine, qui priorem me meum vocasti
« filium, ancillam tuam misericors quoque respice, atque
« mihi, licèt indignæ, da locum inter sapientes illas vir-
« gines, a quibus amandus et adorandus es in æternum. »
Tortor caput ei præcidit; atque ipsius necnon ejus filii
corpus extrâ urbem projectum est. Die postero, duæ fa-
mulæ noctu ablata corpora sepelierunt.

Thème 241.

Passio D. N. Jesu Christi.

Jesum Christum, postquàm homines sermonibus suis edocuit, ad virtutem incitavit operibus, convicit miraculis, beneficiisque cumulavit, jam in eo erat ut eos suo redimeret sanguine, suoque sacrificio illis conferret sanctitatem : o quantum ergà homines amoris prodigium ! quis possit Jesum non diligere ? « Vos scitis, ait discipulis, traditum iri hominis Filium ut crucifigatur. » Qui Jesum Christum audit usque adeo sedatè loquentem de nece tam crudeli tamque ignominiosâ, quam post biduum erat perlaturus, is videt sanè huncce Filium hominis, Dei quoque esse Filium. Cùm Judas sacerdotum principes adisset, promisissetque, pactâ mercede, illis à se Jesum traditum iri, non commiserunt ut perfidi istius apostoli operam repudiarent, seque illi triginta nummos argenteos daturos

esse promiserunt. Ab avaritiâ quid non metuendum est, cùm ea duce usque eo procedatur ut Jesus Christus rex cœli ac terræ tam vili venundetur pretio ? Tùm Judas, quem Jesus Christus ad apostolicam promoverat dignitatem; cui miracula patrandi potestatem fecerat, quem, cæteros velut apostolos, suo Corpore ac Sanguine mox erat aliturus; Judas, inquam, licèt tot tantisque cumulatus beneficiis, animo jam nihil aliud agitavit quàm quo modo suum Magistrum ac Deum traderet.

Thème 242.

De Christi Passione sequitur.

Contremiscamus videntes Judam à Dei Filio deficientem ut dæmoni sese dedat, ab illius discipulis demigrantem ut adversariis ejus præficiatur, ejurantem apostoli munus ut proditoris partes impleat, præbentemque se Principum Sacerdotum ac Pharisæorum odii servum et ministrum potius quàm Jesu Christi charitatis ac sacerdotii adjutorem. En ergò præest abjectis nefariisque hominibus Jesu Christi apprehendendi gratiâ armatis; et qui venit sotes quæsiturus, ut illis vitam daret, ipse quæritur à sontibus ut interficiatur. Isti non verentur profiteri à se quæri Jesum Nazarenum; vixque illis dixit Jesus Christus : *Ego sum*, cùm omnes humi procumbunt, ac ne unus quidem Dei dexteram omnipotentemque Jesu Christi vocem agnoscit. Mirum ! Judas apostolus, qui tot cumulatus beneficiis, Jesu Christi miraculis adfuit ejusque verbo tamdiù nutritus est, sternitur velut cæteri, nec ad Deum se convertit (*ou bien* : nec à scelere se abstinet); Saulus autem, apostolorum et Ecclesiæ insectator, qui Jesum Christum nunquàm novit, et solumundó christianorum cædem anhelat, vix sternitur cùm arma abjicit, fitque è lupo cædis avido agnorum mitissimus. O Deus ! quàm profunda mentique humanæ impervia sunt tua consilia ! Hæc adoramus hisque nos subjecimus.

Thème 243.

De Christi Passione sequitur.

Qui non intremiscit quod unus è Jesu Christi gregis ducibus in luporum latronumque ductorem mutatur eum fugit quousquè, cum cæcato ac depravato sit corde, valeat quis procedere. Quò sanctior est dignitas, eò magis timeamus. Quò quis è sublimiori loco, eò magis terribilem in modum corrui (*ou bien*: eò periculosius corrui). — Quis non horrescat cum videt unum e christianæ cum uno è Judaicæ Ecclesiæ principibus coeuntem ut Ecclesiæ caput atque fundatorem tollendo ipsam pessumdent Ecclesiam? Quam sacrilegam pactionem Salvator perfacilè dirimere potuisset; at peccatum peccato deleri oportebat, morique vitæ Auctorem ut mortem ejusque imperium everteret. — Cum apud homines nihil atrocius veniaque indignius ducatur, quam alapa cædi, et hoc perferre voluit Jesus Christus, ut ignominia afficeret eradicaretque hominum superbiam, nobisque præberet patientiæ exemplum, quod nobis erit damnationi, nisi illud imitemur. — Quid Jesu Christo acerbius, quàm ab amico tradi et venundari, ejurari ab alio, à cunctis derelinqui, cum ità dignus esset qui constantè amaretur! Ne miremur autem quòd Jesus Christus ab hominibus derelictus est, cum venerit ut hominum qui veritatem deseruerunt pœnam persolveret, illisque præstaret ne à Deo desererentur.

Thème 244.

De Christi Passione sequitur.

Si digna fuerunt sancti Petri vincula quæ peculiari modo in Ecclesia colerentur, quantò majori nobis debent esse venerationi Jesu Christi vincula! — Cùm sanctum Petrum audio jurantem sibi ignotum esse Hominem Deum, non possum quin me sic interrogem: « Nonne ille est qui olim dicebat: Domine, ad quem ire possimus? Nobis

« non licet dubitare quin vitæ æternæ verba habeas: te « Christum Dei Filium esse nos credimus. » — Iste Jesus Christum ejurat, qui se illius discipulum non audet profiteri. Quidam columnæ instar firmos se existimant, qui arundine fragiliores sunt; et quidam putant se Dei gratia posse mortem oppetere, qui veluti sanctus Petrus, famulæ voci resistere non possint. Quis valeat Jesu Christi silentium non demirari? Licet eum calumniatur, argui se patitur, nec tamen os aperit ut crimen diluat. Interrogatus autem utrùm ipse sit Christus Dei Filius, sanè quidem non silet de veritate cujus causâ mori volebat, et cujus gratiâ tam multi martyres sanctissimi sui ducis exemplo mortem erant perlaturi. — Postquàm ipse vitæ Auctor morte dignus æstimatus est, numquid nos queri audebimus, quòd homines de nobis iniquum ferant judicium?

Thème 245.

De Christi Passione sequitur.

Pilatus insontem esse Jesum Judæis frustra demonstravit; frustra excogitavit quomodo illum istorum furori subtraheret, sive virgis cædi jubendo, ut eos ad misericordiam alliceret, sive cum Barabbâ æquiparando. Vix dixit: Utrum dimitti vultis vos, « Jesumne an Barabbam? » cum exclamaverunt: « Dimittatur Barabbas, Jesus autem crucifigatur. » Proh hominum cæcitas! Salvatorine præpositum fuisse latronem, pacifico Regi seditiosum, vitæ Auctori homicidam! Usque adeò abjecit se Dei Filius, ut nobis salutem, pacem æternamque vitam emeret. Magis autem in peccatum quàm in Judæos exardescamus indignatione, quandoquidem peccata nostra Judæorum ore Jesu Christi mortem poposcerunt. Deo satisfieri oportebat, nec potuit nisi crucis sacrificio. Non potest quin indignetur, qui meminuit minùs vitæ dignum æstimatum fuisse Jesum Christum quàm latronem homicidamque: quid aliud autem agit pecca-

tor, qui, postquam gustavit quam suave sit Domini jugum, illud excutit, ut peccato inserviat? Nonne æquiparat, imò anteponit Jesu Christo Barabbam, qui mavult suis cupiditatibus obsequi quam Evangelio; profano quam divino Spiritui; prioris Adami sontis, quam posterioris qui ipsa est sanctitas propensionibus? Quod fecerunt Judæi, hoc nos horrescimus; et meritò quidem indignamur. Illi tamen semel tantum fecerunt, nos verò singulis diebus, nec tamen commovemur, nec animo advertimus.

Thème 246.

Pietatis in patrem præclare factum.

Dux quidam militum ad suam redibat legionem. Dum iter pergeret, nonnullos scribebat milites, quibus suam compleret cohortem. Plures ille homines in civitatula invenit, ubi una commoratus est hebdomade. Pridie quam dux proficisceretur, quidam prodiit juvenis egregia quidem facie. Cui nescio quid inerat ingenuitatis, quæ duci cupiditatem injecit illum inter suos adscribendi. Id illi exponit; at totum videt contremiscentem. Quæ primum perturbatio illi è quadam innata verecundia, aut metu libertatis, homini imprimis charæ, amittendæ orta videtur. Suspicionem juveni indicat, ejusque animum confirmare tentat. Cui juvenis: « Proh! istam mihi verecundiam solus repulsæ metus injecit; quam si tulero horrenda mihi imminet calamitas. » Quibus dictis, nonnullæ oculis effluerunt lacrymæ.

Thème 247.

De Pietate in patrem sequitur.

« Mihi, dux ait, pergratum foret tibi satisfacere; quas tu condiciones statuis? » « Illas ego, juvenis ait, contremiscens profero; forte nimis tibi videbuntur: juvenis ego sum, eximia statura, forti ad bellandum animo; me

vero cogit miserrimus casus nimium expostulare pretium. Nil ego deducere queo. Ni res ita cessisset, operam ego meam certe non venderem; nec ego te subsequi valeo, nisi quingentis numeratis francis argenteis. » « Grandis quidem est pecunia, dux subjicit; at ego tecum de pretio non contendam, atque a te postulata sum jam persoluturus; hic nomen subscribe, et sta paratus ad una mecum cras proficiscendum. »

Thème 248.

De pietate in patrem sequitur.

Grato perfusus animo juvenis quingentos, velut dono datos, francos argenteos accipit; conscriptioni nomen subscribit, et ducem rogat ut sibi liceat munus piissimum obire. Dux illam miratus festinationem, monnihil suspicatur; juvenem subsecutus, ad carcerem videt properantem, atque præcipitanter fores pulsantem. Quibus vix apertis, carceris præpositum allocutus: « Pecuniam, inquit, accipe, de qua meus est detentus pater: me ad illum perducas; mihi contingat ejus vincula rumpere. » Dux stat paulisper; juvenem videt in ulnas patris ruentem; quem lacrymis irrorat, et edocet sese suam vendidisse libertatem, ut suam genitor recuperet. Natum captivus sua vice deosculatur.

Thème 249.

De pietate in patrem sequitur.

Dux permotus accedit: « O senex, inquit, te ipse consolare; tuum ego tibi filium haud eripiam; et ego tam præclare facti laudis particeps esse volo: et tu et ille liberi estis; haud ego pecuniam desidero, qua tam præclare usus est. » Ducis ad genua provolvuntur pater et filius; oblatam hic abnuit accipere libertatem, ducemque rogat ut sibi illum sequendi det veniam: « Patri, inquit, nihil me opus est: illi tantum oneri esse valeo. » Nec dux

recusare potuit. Tempore solito juvenis militiam exercuit, nonnihil pecuniæ ad patrem interdum mittens; cum autem discedendi copia facta est, abiit seni famulatum præstiturus, quem laboris pretio sustentavit.

Thème 250.

Hierosolymæ obsidio.

Aliquot annis antè Hierosolymæ excidium, cùm quidam rusticola, nomine Jesus, ad Tabernaculorum festum venisset, repente in templo cœpit clamare: Vox ab oriente, vox ab occidente, vox à quatuor ventis, vox in Hierosolymam et templum, vox in totum istum populum. Nihil obstare poterat quominus ita diu noctuque per omnes urbis vicos clamaret. Quo sermone offensi, nonnulli ex optimatibus, apprehensum hunc hominem malè habuerunt. Non commisit ut ad se purgandum aliquid verbi proferret; nec questus est quod sic malè haberetur, at veluti antea clamare perstitit. Magistratus aliquid divini inesse existimantes, illum ad præfectum nomine Albinum duxerunt, qui adeo sævum se præbuit, ut eum virgis cædi ossiumque tenus lacerari jusserit. At homo ille nihil exorans, nullasque fundens lacrymas, singulos ad ictus solummodo exili ac flebili voce respondebat: Heu! heu! Hierosolyma! Ab Albino interrogatus undè esset, undè veniret, et quâ de causâ sic loqueretur, nullo responso edito civitatem lamenteari perstitit. Quem Albinus insanire existimans, statuit eum dimittere.

Thème 251.

De Hierosolymæ obsidione sequitur.

Per septennium et menses quinque eo more vixit Jesus, nec quisquam eum vidit cum aliò loquentem, vel querentem de iis à quibus quotidie malè accipiebatur, aut victum sibi præbentibus gratias agentem. Frustrâ eum hic et ille percontabantur, solâ mœstâ lamentatione

respondebat. Præsertim festis diebus clamantem eum audiebant; et, quod sanè mirandum erat, quamvis continuo clamaret, vox ejus non tenuabatur. Quando obsessa fuit civitas, videbant eum circâ mœnia incedentem et clamantem: Væ urbi, væ templo, væ populo! Adjecit tandem: Væ mihimetipsi! Hæc ultima vix protulit verba cùm lapide balistâ vibrato interfectus est; quod quarto tantum post cœptam obsidionem anno evenit. Is fuit exitus Jesu, cujus vita adeo singularis fuerat.

Thème 252.

De Hierosolymæ obsidione sequitur.

Nonne diceres, ut observavit unus inter celeberrimos Galliæ episcopos, Dei vindictam omnium oculis quasi patuisse isto in homine, qui nonnisi ad proferenda ejus judicia vitam producebat? Quis dubitet quin ejus virtute ille indutus fuerit, ut ipsius clamores populi infortuniis congruerent? Ne miremur quod adeo acerbè interierit: voluit enim Deus, ut ultionem magis perspicuam faceret, illum qui hujus ultionis propheta ac testis prius fuerat, ejusdem victimam fieri. Hierosolymæ calamitatum propheta, Jesus vocabatur. Quis non agnoscat Jesu nomen, quo pax et salus indicantur, luctuoso fieri debuisse præsignio Judæis, quos eo nocentiores videbat Deus, quod illud nomen in Salvatore despiciatum habebant. Qui eo ingrati animi processerant, ut Jesum gratiam, misericordiam vitamque nuntiantem rejicerent, nonne isti digni erant ad quos mitteret Deus alterum Jesum nil præter horrenda mala, ipsorumque exitium æquè proximum ac terribile denuntiantem?

Thème 253.

De Hierosolymæ obsidione sequitur.

Sub idem tempus, Hierosolymæ multa acciderunt portenta, quæ, ut omnes fatebantur, portendebant calami-

tates impendentes isti civitati, apud Deum eo magis abominandæ, quod hominum Salvatorem morte affecerat. Anno undecimo Neronis, cujus adeo nobilitata est crudelitas, annoque post natum Jesum Christum sexagesimo quinto, mense aprili, quo celebrabatur azymorum festum, nonâ horâ nocturnâ, circâ altare et templum tanta lux orta est ut planè lucere diceres, quod semihorâ persistit. Templi porta orientalis, licèt prægravis, quandoquidem ærea erat, eamque ægrè claudebant viginti homines, per noctem ultro aperta est, obstantibus nec vectibus ejus ferro instructis, nec pessulis in limen altiùs intrantibus. Templi custodes perterriti nec sui compotes nihil priùs sibi faciendum putaverunt quàm ut irent duces hâc de re monituri. Cùm eo hic advenisset, illam haud facilè clauserunt.

Thème 254.

De Hierosolymæ obsidione sequitur.

Paucis post festum diebus, die maii vigesimâ primâ, antè solis occasum, totam per regionem in aere visi sunt currus militesque armati urbem, trajectis plateis, ambientes. Die festo Pentecostes, sacerdotes suo ut fungerentur officio templum ingressi, repentè audierunt vocem dicentem : Hinc abscedamus.

Anno sequenti, anno scilicet sexagesimo sexto, cùm Cestius Syriæ præfectus, Antiochiâ Hierosolymam venisset, populumque recensisset, id imperatori litteris significavit, ut sciret ille magis formidandam esse gentem Judæicam quàm putabat, nedùm negligenda esset. Tùm Judæi effuderunt se obviam Cestio, hunc obsecrantes, ut ipsius auxilio à Flori tyrannide liberarentur. Cùm verò nihil impetravissent, Florusque in dies magis intolerandus fieret, nedùm quidquam de suâ ergâ illos crudelitate remitteret, palàm rebellare ausi sunt, bellumque susceperunt sibi eò luctuosius, quòd ad summum suæ gentis

exitium excessit. Ortum est mense maio anni post Christum natum sexagesimi sexti.

Thème 255.

De Hierosolymæ obsidione sequitur.

Rex Agrippa omni ope atque operâ enixus est, ut ad æquum et bonum Judæos reduceret. Sed quamvis illis demonstraret quanta esset Romanorum potentia, quidque paritum esset quod suscipiebant bellum, inanem prorsùs sumpsit operam, atque Hierosolymâ excedere coactus est. Inter maxime seditiosos nonnulli, arce Massada de improvise occupatâ, Romanos qui in ea versabantur, parcentes nulli, trucidaverunt. Hierosolymæ, Eleazarus, adolescens quo nullus audacior, tuncque templi præfectus, perfecit ut suaderet ministris sacrificantibus, ne ulla jam nisi à Judæis acciperent victimas, nec sive imperatoris, sive Romanorum gratia offerrent, quanquam offerre antè soliti erant. Quibus cordi erat tranquillitas, ii neutiquam dubitantes quin tam grave facinus sibi pessimos exitus habiturum esset, ad Florum legatos, aliosque ad Agrippam sedulò miserunt, ut seditionem ab initio compescerent.

Thème 256.

De Hierosolymæ obsidione sequitur.

Florus solo perturbationis flagrans desiderio, ut justas effugeret accusationes, quas in pace formidandas habuisset (ne in pace jure accusaretur), non commisit ut quas à se petebant mitteret copias. Non item Agrippa. Quantumvis indociles pervicacesque gessissent se Judæi, equitum tamen tria millia Hierosolymam misit. Hi à pontificibus, primoribus, cæterisque quietem optantibus adjuti, superiorem urbem expugnaverunt, invitis seditiosis templum urbemque inferiorem occupantibus. Ambæ istæ factiones per septem dies inter se pugnaverunt.

Cæsareæ, in Palestina gentiles, cum in Judæos insurrexissent, plus viginti millia interfecerunt, Florusque, cum reliquos quibus pepercerant comprehendi jussisset, in portus eos religatos misit. Tunc tota gens Judæorum furore inflammata est. Varias in partes distracti, Syrorum pagos vicinasque urbes depopulari cœperunt. Delebant alias, aliasque incendebant.

Thème 257.

De Hierosolymæ obsidione sequitur.

Syri contra Judæis non pepercerunt. Quotquot apprehendebant in oppidis jugulabant; adeo ut urbs quælibet quasi in duos divideretur exercitus, totaque Syria in horrendâ perturbatione versaretur. Videre enim erat plateas cadaveribus constrasas, senes infantibus impositos, mulieresque absque sepulturâ relictas. Nonnullis vero in urbibus Judæi vel in suos fratres arma induerunt. Scythopoli expulsi ab incolis, coacti sunt in silvâ se includere, plusque tredecies mille ab istis jugulati sunt. Quidam nomine Simon, quem suæ genti infestissimum viderant, cum istum luctuosum eventum cerneret, à semet poenas repetere voluit quod ex parte adjuvisset ut hæc fierent, atque exclamavit:

« Haud immeritò poenas persolvo; at solâ manu meâ « mihi pereundum est. » Tunc errantibus oculis suos aspexit singulos patremque canis apprehensum tranfixit gladio; haud secus matrem jugulavit, necnon et conjugem suosque liberos qui ictus videbantur appetere, nedum ullo modo obsisterent. Tandem sublato brachio, scilicet quò magis conspicuum esset istud horrendum facinus, gladium capulo tenus sibi in pectus infixit. Is erat Judæorum furor.

Thème 258.

De Hierosolymæ obsidione sequitur.

Judæis eò magis luctuosum fuit Scythopolis exemplum, quòd in illos alias urbes exasperavit. Quis dicat quàm multa millia hic et illic occisi fuerint? Tyri, multis trucidatis, ferè cæteri in vincula conjecti sunt. Alexandria, horrenda facta est cædes. Præfectus enim cujus consilia audebant despiciere, in eos immissis cunctis militibus qui in urbe Alexandria versabantur, hos jussit non modò illis adimere vitam, sed etiam eorum bona diripere, domosque incendere. Judæi, postquam quàm maximâ fortitudine, vim vi repulerunt, cedere cœperunt, illosque Romani tum in plateâ tum in ipsorum domibus trucidaverunt, nullâ ætatis vel sexûs habitâ ratione, adeo ut tota regio sanguine inundaretur, numerumque quinquaginta millium æquarent congesta corpora. Reliquos misericordiâ motus servavit præfectus. Ubi jussit cæde absisti, Romani milites, obtemperare assueti, discesserunt. Haud item Alexandriae populus: ab istis cadaveribus ægerrimè abstractus est; tanto odio Judæos prosequabatur.

Thème 259.

De Hierosolymæ obsidione sequitur.

Cestius Gallus, Syriae præfectus, cum Judæos armatos passim videret, jam non cessandum putavit. Cum duodecimâ legione nonnullisque auxiliaribus copiis, duce rege Agrippâ, locorum magis gnaro, Antiochiâ profectus est. Captâ et incensâ urbe Joppe cuncti Judæi ad octo millia et amplius occisi sunt, in ditionemque ejus tota se dedit Galilæa. Aliquot inter seditiosos qui resistere ausi fuerant, plus mille interfecti fuerunt. Processit Cestius ad urbem Hierosolymam quò Judæi, Tabernaculorum festi celebrandi gratiâ, convenerant. Qui, armis sumptis, ex urbe catervatim egressi sunt; atque in Romanos magnis cum clamoribus irruentes, acies illorum perrupere, adeo